

elvégzett kutatást mindenképpen folytatni kell ahhoz, hogy annak eredményei értelmezhetőek legyenek.

Feltárás közben a főépület Ny-i és K-i szárnya között jelentős eltérés mutatkozott. A Ny-i szárnyban a modern rétegek alatt vastos kora újkori kerámiával datálható réteg feküdt, amely alatt közvetlenül az agyagos altalajt figyeltük meg. Ebbe az altalajba alapozták az épület első periódusának (15. század vége) téglafalait. Egy helyen e téglafal vágott egy 14. század végi kerámiával datálható gödröt. A Ny-i szárny első periódusú földszinti terei kissé alacsony járósínttel megegyeznek a mai terekkel. A K-i épületszárnyban, az ottani modern rétegek átvágása után, jelentős méretű 16. századi feltöltést vágunk át az épület D-i részén, a szárny É-i helyiségeiben pedig egy pince vagy egy mélyebb járósínthez tartozó földszint részletei kerültek elő. A pincét vagy földszintet a 16. század végén(?) bonthatták le, hogy helyén egy azóta már többször átalakított új épületrészt építsenek fel. A Ny-K-i hossz tengelyű É-i melléképületek környezetében feltártuk a 19. századi tervrajzokból már ismert alaprajzú narancsház üvegház részét, amely egy padlófűtő rendszerrel fűtött melegházból és egy egyszerű kiépítésű üvegházból állt. A K-i narancsháztól délre egy kerti építmény téglafalai kerültek elő. A két üvegház között pedig egy É-D tengelyű épület maradványai kerültek részben elő, amit legkésőbb a 19. század elején, a narancsház átalakításakor elbontottak. Mindkét épület feltárásából 18-19. századi kerámia került felszínre. Kutatást folytattunk a második emeleten is. Itt a boltozati feltöltéseket bontottuk fel néhány helyen. Megállapítható volt, hogy a boltozatok másodlagosak a felmenő falakhoz képest. A Ny-i szárny boltozat feletti feltöltéséből reneszánsz kályhacsempe került elő.

KOPPÁNY ANDRÁS – THÚRY LÁSZLÓ

223. Környe, római erőd

(Komárom-Esztergom megye) Ró

2004. július 19-28. között folytattuk a környei késő római erőd falainak kutatását. Az eddigiekben megállapítást nyert a rombusz alakú erőd K-i, D-i és Ny-i falának vonala. Az É-i fal vonalát a terepjelenségek, a georadarvizsgálat, illetve az új házépítők elmondása alapján a Hegyalja út vonalában, az úttal párhuzamosan, attól néhány méterre délre lehetett valószínűsíteni. Az Új Iskola udvarán kezdtük a feltárást egy nyolc szakaszból álló, összesen 50 m hosszú, 28 m-ig 1 m széles, a továbbiakban 60 cm széles É-D irányú árokkal, amely éppen az iskola fala és a tőle É-ra fekvő temető közé esett.

Az úgynevezett 1. árokban azonban nem találtunk falnyomokat, csak egy 40 cm vastag római planírrétegsort. A planírréteg gazdag kerámiaanyagot tartalmazott a Kr. u. 1. század végétől a 3. század elejéig terjedő időszakból, több keltező értékű terra sigillata töredéket, illetve egy hamis Marcus Aurelius középbronz érmét. Emellett egy 12-13 éves gyermek K-Ny tájolású csont-

vázát tártuk fel. Nem sírba volt temetve, hanem az altalajba vájt sekély gödörbe kotorták el és ráhúzták a planírréteget. A gyermek csípője mellett megtaláltuk a bulláját, ami a késő római korra – feltehetőleg a területrendezés, planírozás, erődépítés idejére – utalja a holttest földbe helyezésének idejét.

Tekintettel arra, hogy az É-i fal vonalát az elmondások és a georadar-vizsgálat nyomán az 1. ároktól K-re kb. 20 m-re követni lehetett, így esély volt a fal felbukkanására az 1. árokban. Mivel nem találtuk nyomát, arra a következtetésre jutottunk, hogy az É-i fal vonala az erőd Ny-i részén valószínűleg a domborzatot követte, azaz az úgynevezett Ravatalozótól megtörhetett a fal vonala DNy felé. Ezen a részen ugyanis a Leshegynek egy délre tartó nyúlványa helyezkedik el. Ezt követően vontunk két kisebb kutatóárkot, mindkettő 3×1 m-es volt, egyet az iskola K-i kerítésére merőlegesen, azaz Ny-K irányba, míg a másodikat a Ny-i fal vonalában. Mindkét újabb árokban ugyanaz a planírréteg mutatkozott, mint a hosszú árokban, illetve a 2. árok planírozása felett, 10-12 cm vastag kerámia-, kavics- és tetőcseréptörmelékes réteg került felszínre.

A Ny-i fal vonalában ásott árokban ugyanazt a planírréteget találtuk. Tekintettel arra, hogy két esztendővel ezelőtt a Ny-i fal déli részének azonosításakor a falalapozás legalsó sora került csak elő (a többit elhordták), nem kizárt, hogy az iskola építéskor ezt az egy kötőanyag nélküli kősort nem azonosították falként, és a gépek elhordták. Az idejű ásás azonban a település magjában volt, ahol többször is építkeztek az évszázadok során, így az iskola déli része alatt húzódó falat teljesen kitermelhették.

A feltárás során megállapíthattuk, hogy a késő római korban az erőd teljes területét elegyengették, nagyon kis szintkülönbség maradt a D-i és az É-i erődrész között. A gazdag kerámiaanyag alapján a Kr. u. 1. század végétől a 3. század elejéig lakott volt a terület. Településtípust nem lehetett megállapítani.

SZABÓ ÁDÁM – TÓTH ENDRE

224. Kunsziget, Toronyvár-dűlő

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró?, Kö, Kú

2004. augusztus 9. és szeptember 3. között radaros geofizikai felmérést végeztünk a római korinak meghatározott parti falcsonk környékén. A víz alatti lelőhely morfológiai viszonyainak feltérképezésére szeizmikus méréseket végeztünk. A mérések előzetes elemzése arra utal, hogy a parton, a dűlőút alatt jelentős falmaradványok húzódnak. A víz alatt 2002-ben dokumentált téglafal mellett, attól kiindulva, a parttal párhuzamosan egy 30 m hosszú alapegyenest jelöltünk ki a víz alatt. Erre az egyenesre 2×2 m nagyságú szelvényrendszert jelöltünk ki. A szelvényekben leszívattuk a felső, recens kavicsréteget. Alatta falmaradványok, omladék és egy kompakt kavicsos szint jelent meg. Az utóbbi már a falak pusztulása után rakódott le. A szelvények rajzait még